

Robert JAUŠOVEC

NAPAD S CENTROM DANIELA JUSUPA

1 UVOD

V košarki je napad ena izmed faz igre, ki mu posvečamo največ pozornosti. To je še bolj značilno za mlajše starostne kategorije, kjer trenerji večino časa posvetijo treniranju napada.

Razlogov zato je več:

- Napad je koordinacijsko zahtevnejši, ker morajo napadalci izvesti veliko gibanj z žogo, hkrati je taktično kompleksnejši.
- Brez uspešnega napada ni uspeha. Navsezadnje je bistvo košarke čim večkrat zadeti koš in zmagati. Brez dobrega napada tudi ni uspešne obrambe, ki se ponavadi prilagaja napadu.

V zadnjih letih je nastal trend naraščanja pomembnosti napada. Evropska košarka je to prevzela od NBA. Košarka postaja zabavna predstava, namenjena gledalcem, zato spreminja svoje značilnosti. Za povprečnega gledalca je tekma zanimiva, če vidi veliko zadetkov. To pa ekipe lahko dosežejo le z dobro zasnovanim in uigranim napadom. Napad postaja tako vse hitrejši in raznovrstnejši, zato je potrebno veliko časa in energije, da postane učinkovit.

2 OSNOVNA NAČELA NAPADA

- Osnovna taktika napada mora biti enaka skozi vso sezono, hkrati nenehno razvijamo inačice osnovne taktike in jih prilagajajo igralcem.
- Napad mora biti dovolj prilagodljiv, da lahko igralci izkoristijo svoje igralske zmožnosti..
- Napad mora biti uravnotežen. To pomeni, da morajo igralci zapolniti glavne položaje na igrišču in igrati po širini in globini.
- Dober napad vsebuje tako gibanje igralcev, kakor tudi gibanje žoge.
- Dober napad mora biti učinkovit od zunaj in po globini. Tak napad oteži obrambo.
- Z metom naj zaključuje več igralcev, ker jih je težje zaustaviti.
- Po metu na koš moramo tudi misliti na skok v napadu in določiti igralce, ki so zadolženi za preprečevanje protinapada.
- Bolj je pomembna kakovost izvedba napada, kakor napad sam.
- Ni pomembno samo kaj ekipa počne, temveč kako kvalitetno to počne.

3 IGRALNE VLOGE, NJIHOVE NALOGE IN OPRAVILA

Vsak igralec v ekipi ima svoj temeljni igralni položaj. Določen je z njegovimi sposobnostmi, lastnostmi in vlogo v ekipi.

Centri so ponavadi najvišji igralci v ekipi, nato jim sledijo krila in branilci. Centri in krila so ponavadi dobri skakalci, medtem ko branilci dobro obvladajo žogo. Branilci igrajo veliko več na zunanjih položajih, kot krila in centri. Vsekakor pa je dobro, da vsi igralci poznajo in obvladajo vse temeljne igralne vloge in opravila.

Branilci

Branilci igrajo na zunanjih položajih. Delimo jih na organizatorje in strelce. Zaradi uspešnega preigravanja in podajanja velikokrat omogočijo soigralcem neoviran met. Branilci organizatorji organizirajo igro v napadu, so vodje ekipe. Naloga strelcev pa je predvsem zanesljivo zadevanje, še posebej od daleč.

Krila

Krila igrajo največ časa na krilnih položajih. Največ ekip igra z velikim in manjšim krilom. Manjša krila igrajo na položaju krila ali branilca. Obrnjena so proti košu. Znati morajo uspešno preigravati, prodirati in metati od daleči. Višja krila igrajo tudi s hrbtom proti košu. Njihova naloga je tudi skok za žogo v napadu in obrambi. Gibljejo se na položajih kril in centrov.

Centri

Centri se postavljajo ob trapezu s hrbtom ali bokom proti košu. So telesno močnejši, kar jim omogoča uspešnejšo igro v dotiku z nasprotnikom. Ves čas se prerivajo in borijo za boljši položaj pod košem. Gibljejo se tudi okrog trapeza, kjer iščejo dober položaj za sprejem žoge in zaključek.

4 MODEL TAKTIKE V NAPADU

Model taktike igre v napadu določa izbor taktičnih sistemov v napadu, ki ustrezajo lastnostim in znanju igralcev izbrane ekipe. Izbrati moramo različne napade za reševanje različnih situacij v igri.

- Napad proti presing obrambi po vsem igrišču ali na polovici igrišča..
- Napad proti postavljeni osebni obrambi.
- Postavljen napad proti conski obrambi.
- Postavljen napad proti sestavljeni obrambi.

- Napadi pod pritiskom pomanjkanja časa ali neugodnega izida (napadi s hitrim zaključevanjem ali napad z zadrževanjem žoge).
- Prehodni (tranzicijski) napadi – protinapad in zgodnji napad.
- Posebne napadalne situacije (prosti meti, vnos žoge v igrišče).

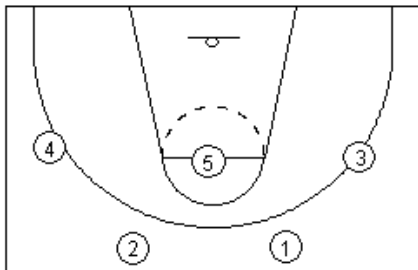
4.1 Napad z zgornjim centrom 2-3

Na predavanju z demonstracijo je Daniel Jusup postavil napad, ki je ustrezal lastnostim igralcev njegove ekipe v sezoni 2003-2004. V ekipi ni imel visokega težkega centra. Imel pa je centra, ki je bil zelo okreten in je znal zadeti tudi od daleč, zato ga je postavil na mesto zgornjega centra.

Vsi štirje zunanji napadalci so bili dobri strelci in zelo prodorni, zato so se postavljali visoko in s tem izpraznili prostor pod košem (slika 1). Ta postavitev ne bi bila uspešna, če ne bi bili vsi igralci nevarni strelci z razdalje, saj bi se obrambni igralci pomaknili proti košu in zaprli prostor pred njim. Tako tudi prodori ne bi bili uspešni.

Idejo za tak način napada je dobil pri ekipi New Jersey Nets in ekipi Benetona, vendar ga je prilagodil lastnostim igralcev svoje ekipe.

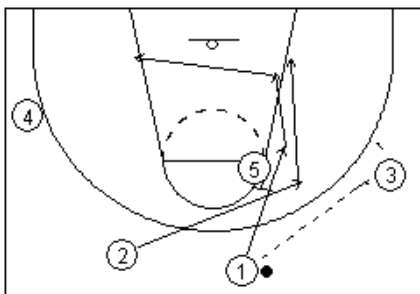
slika 1: Postavitev 2-3

Napad z zgornjim centrom je klasičen napad 2-3. Center je postavljen v isti višini kot oba krilna igralca. Krilna igralca se postavljata celo nekoliko višje. Branilca sta na svojih tipičnih položajih, oziroma meter oddaljena od črte treh točk.

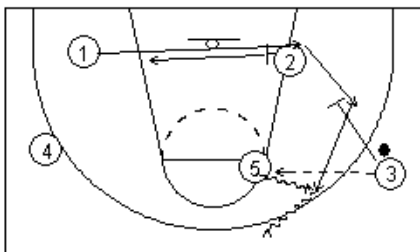
1) Napadalna akcija New York Netsov

Slika 2: Napad s centrom 2-3 (a)

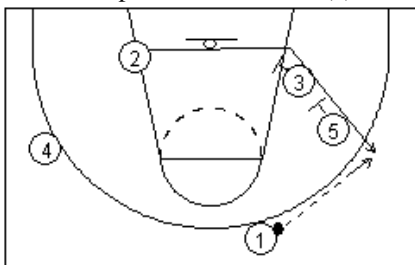
Igralec 1 ima žogo. Podaja jo igralcu 3, nato vteče ob blokadi igralca 5 na levo stran trapeza. Za njim vteče mimo blokade igralca 5, igralec 2 in se postavi na mesto spodnjega centra na desni strani. Oba vtekajoča igralca lahko med vtekanjem sprejmeta žogo, če jima okoliščine to omogočajo.

Slika 3: Napad s centrom 2-3 (b)

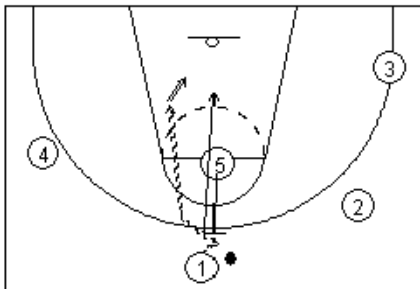
Igralec 3 poda žogo centru 5. Medtem steče igralec 1 mimo blokad igralca 2 in 3 do centra 5. Slednji zavodi proti črti treh točk in vroči žogo igralcu 1. Tako ima dovolj prostora za podajo ali prodor.

Slika 4: Napad s centrom 2-3 (c)

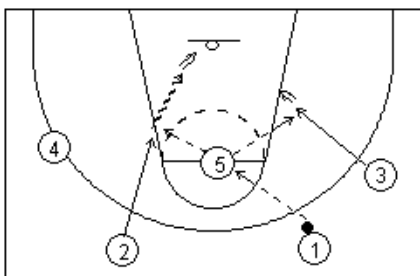
Če nadaljevanje ni uspelo, igralec 1 poda žogo igralcu 2, ki se izza zaporednih blokad igralcev 3 in 5 odkrije nač črto treh točk in vrže na koš.

Slika 5: Blokada igralca 5 in vtekanje

Če igralec 1 ne more podati igralcu 2, prodre ob blokadi igralca 5. Center postavi blokado na črti treh točk, da bosta imela po blokadi oba igralca dovolj prostora pod košem (igrata akcijo »blokiraj in pojdi« ali pick and roll).

Slika 6: Akcija po podaji centru

Pri tej napadalni akciji zunanji igralec poda žogo zgornjemu centru, igralca 3 ali 2 po vtečeta v prazen prostor. Center mora imeti zelo dobre pregled nad dogajanjem. Znati mora uspešno podati žogo in vreči na koš s polrazdalje (s tem pritegne obrambnega centra nase). Zunanji igralci morajo biti hitri in prodorni.

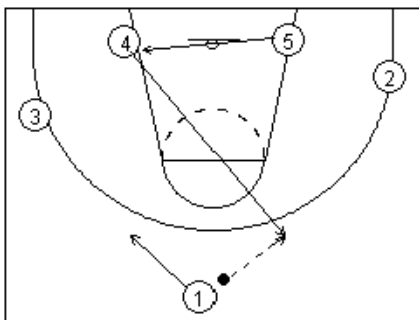
Pri igranju tega napada je zelo pomembno, da obdržijo napadalci širino, in da je prenos žoge iz zelo hiter. S hitrimi in natančnimi podajami dosežemo, da se igralci strani pomoči ne vrnejo pravočasno k svojemu napadalcu, zato imajo leti več možnosti za neoviran met.

Napad vadimo tako, da se vsi igralci znajdejo na vseh igralnih mestih. S spremembo položajev napadalcev presenetimo tekmece, ki se prilagodijo na osnovno postavitev.

Tako lahko na primer zamenjamo položaje igralcev 5 in 4, Tako obrambnega centra povlečemo v položaj, ki je zanj nenavaden..

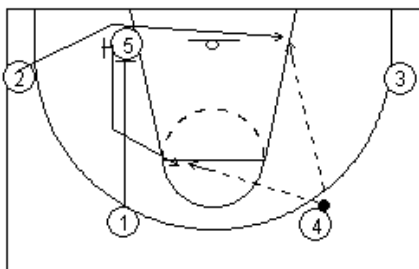
2) Napadalna akcija blokada za blokerja

Slika 7: Začetna postavitev je 1-2-2.

Igralec 4 se odkrije na mesto desnega branilca. Če sprejme žogo, lahko vrže na koš ali poskuša prodreti pod koš. Pred tem se igralec 5 pomakne na nasprotno stran in izprazni prostor pod košem.

Slika 8: Blokada za blokerja

Če samostojna akcija ni uspela (ta ima prednost), lahko igralec 4 poda žogo igralcu 2, ki je mimo blokade igralca 5 vtekel pod koš, ali igralcu 5, ki se je po blokadi igralca 1 odkril iz blokade, ki jo je sam postavil, ne mesto zgornjega centra.

Pri obeh blokadah je zelo pomembno usklajeno zaporedje gibanj ali timing.

